

Rapportage risicoanalyse integriteit

Inzake de huidige wethouders

In opdracht van Gemeente Gooise Meren

Datum

23 februari 2016

Aan

G. Boerma

Van

P. Werkman, directeur

Gemeente Gooise Meren
T.a.v. mevrouw G. Boerma
Postbus 6000
1400 HA BUSSUM

Amersfoort, 23 februari 2016

Betreft: Rapportage risicoanalyse integriteit

Geachte mevrouw Boerma,

Hierbij doen wij u de rapportage van bevindingen toekomen, in het kader van de opdracht zoals vastgelegd in onze opdrachtbevestiging van 13 januari jl.

1. BING

BING biedt Nederlandse overheden gespecialiseerde adviesexpertise, onderzoeksexpertise en een vraagbaakfunctie aan op het gebied van integriteit. Het bureau richt zich daarbij specifiek op gemeenten, wat borg staat voor specifieke branchekennis, verdieping van ervaringen en de mogelijkheid om duurzame relaties met de doelgroep te onderhouden.

2. Aanleiding en doel van de opdracht

De aanleiding en het doel van de opdracht, zoals vastgelegd in de opdrachtbevestiging, luiden als volgt.

De gemeente Gooise Meren is per 1 januari 2016 van start gegaan als samenvoeging van de voormalige gemeenten Bussum, Naarden en Muiden. Intussen is een nieuwe coalitie gevormd en maandagavond 4 januari is een vijftal wethouders benoemd. Uw gemeente hecht aan integriteit en wenst een risicoanalyse integriteit te laten uitvoeren naar de wethouders.

De risicoanalyse van wethouders is bedoeld om inzicht te verkrijgen in de achtergrond van de wethouder, zowel voor de persoon zelf (bewustwording) als voor zijn/haar omgeving (zorgplicht). De risicoanalyse is gericht op het inventariseren van (integriteit)risico's en het verkrijgen van advies, opdat indien nodig preventief en proactief maatregelen kunnen worden getroffen. Daarbij geldt als referentiekader de wet- en regelgeving inzake integriteit alsmede de eigen gedragscode van de gemeente. Afhankelijk van de bevindingen uit het onderzoek, kan dit bijvoorbeeld resulteren in aanbevelingen met betrekking tot de inhoud van de portefeuille, de omgang met specifieke dossiers of het op eigen initiatief verschaffen van informatie.

3. Door BING verrichte werkzaamheden

In het kader van de risicoanalyse integriteit, hebben wij de navolgende aanpak en werkzaamheden verricht.

Onderzoek in open bronnen

Wij hebben op 22 januari, 25 januari en 2 februari jl. de volgende open bronnen geraadpleegd:

- Het Handelsregister van de Kamer van Koophandel;
- Het Kadaster;
- Het Centraal Insolventieregister;
- Het Centraal Curatele- en bewindregister;
- Experian;
- Overige websites, waaronder (social) media en dergelijke.

Opvragen van informatie en verklaring van de betrokken persoon

Op basis van een door BING ontwikkelde vragenlijst, hebben de wethouders informatie gegeven en een aantal zaken expliciet bevestigd. De wethouders hebben in het kader van de geloofsbrieven reeds een Verklaring Omtrent het Gedrag (VOG) opgevraagd.

Gesprek over integriteitsrisico's en integriteitbewustzijn

Met de wethouders zijn aan de hand van voorbeelden uit de eigen praktijk en fictieve voorbeelden gesprekken gevoerd over de wijze waarop zij met integriteitdilemma's omgaan. Wat ervaart hij/zij als dilemma's en hoe komt hij/zij tot een moreel oordeel? Zijn er persoonlijke omstandigheden die een integriteitsrisico in kunnen houden, zoals nevenfuncties, een verslaving of mogelijkheden voor chantage? Welke maatregelen heeft de wethouder genomen met betrekking tot eventuele zakelijke belangen? Zijn deze maatregelen toereikend om belangenconflicten zoveel mogelijk te vermijden of zijn aanvullende maatregelen noodzakelijk? De uitkomsten uit het openbronnenonderzoek en de door de betrokken persoon ingevulde vragenlijst, vormden de input voor de gesprekken.

4. Beperking en reikwijdte onderhavige rapportage

Deze rapportage bevat slechts een weergave van feiten en omstandigheden die gedurende het onderzoek door ons zijn verzameld en door ons relevant worden geacht om in het kader van het doel van de opdracht aan u te rapporteren.

De lezer van deze rapportage dient zich de beperkte reikwijdte van het onderzoek te realiseren en dient tevens de houdbaarheid . dat wil zeggen de actualiteit van feiten . in het oog te houden. De opdrachtgever en/of derden kan/kunnen geen rechten aan deze rapportage ontleen, bijvoorbeeld in geval van schade door niet-integer handelen door de subjecten van dit onderzoek.

Ons advies mag uitsluitend aangewend worden ten dienste van de doelstelling daarvan: een toetsing en advies in het kader van een inventarisatie van mogelijke integriteitsrisico's. Het mag uitsluitend in het kader van dit doel aan derden ter beschikking worden gesteld. In andere gevallen is onze voorafgaande schriftelijke toestemming nodig.

5. Referentiekader

In het kader van deze opdracht, hechten wij eraan te vermelden dat met name bepalingen uit de Gemeentewet en de Algemene wet bestuursrecht (Awb) als vertrekpunt gelden voor het inventariseren van eventuele integriteitsrisico's. Te denken valt aan de regeling inzake het melden en openbaar maken van nevenfuncties, de regelingen omtrent de onverenigbare functies en de zogeheten verboden handelingen en de vigerende regels en jurisprudentie rond het thema belangenverstrengeling.

Ten slotte hebben wij ook aandacht besteed aan eventuele risico's ten aanzien van de reputatie van de wethouder, diens persoonlijke situatie en diens vermogen om potentieel lastige situaties te herkennen en te erkennen teneinde daarin verantwoorde keuzes te kunnen maken.

6. Conclusie en advies

Onze bevindingen en ons advies zijn in concept voorgelegd aan de betreffende wethouder met het verzoek hier eventueel commentaar op te leveren. De betrokken wethouders hebben ieder voor zich toestemming gegeven om het advies aan u als opdrachtgever uit te brengen. In deze rapportage zetten wij ons advies per wethouder uiteen.

6.1 Advies de heer C.H. Boland

Het gesprek met de heer Boland vond plaats op donderdag 4 februari jl. op het stadskantoor in Naarden. In het kader van deze opdracht, achten wij het navolgende van belang om te vermelden.

In het gesprek gaf de heer Boland blijk zich bewust te zijn van de risico's waar hij als wethouder mee kan worden geconfronteerd, waaronder belangenverstrengeling of de schijn daarvan.

De heer Boland is woonachtig in Enkhuizen en is vooralsnog niet voornemens is om in de gemeente Gooise Meren te gaan wonen. De heer Boland heeft van de gemeenteraad ontheffing gekregen van het woonplaatsvereiste.

De heer Boland heeft een aantal nevenfuncties. Zo is hij voorzitter van de coöperatie Holland Sail, die onder meer ligplaatsen voor schepen faciliteert. Een van de leden van de coöperatie heeft een ligplaats voor zijn schip in Muiden. Met de heer Boland is besproken dat dit bij derden mogelijk kan leiden tot vraagtekens met betrekking tot (de schijn van) belangenverstrengeling, ofschoon van een directe botsing van belangen vermoedelijk niet snel sprake zal zijn. De heer Boland toont zich hiervan bewust. Wij adviseren de heer Boland hierbij een proactieve houding aan te nemen en hierover open te communiceren richting medecollegeleden en de raad. De heer Boland meldt desgevraagd dat hij hiernaast geen (in het licht van deze screening) meldenswaardige vriendschappelijke en/of zakelijke relaties heeft, die van invloed kunnen zijn op zijn functioneren als wethouder.

De heer Boland is tevens voorzitter van European Maritime Heritage (onbezoldigd) en voorzitter van de commissie wet- en regelgeving Federatie Varend Erfgoed Nederland (FVEN) (onbezoldigd). De heer Boland heeft een eenmanszaak, genaamd CME Advies en Ondersteuning. Nu de heer Boland weer wethouder is, vinden er geen activiteiten plaats in deze onderneming met uitzondering van het feit dat hij zijn werkzaamheden voor Holland Sail via dit bedrijf factureert. Wij adviseren de heer Boland hier open over te communiceren.

Op basis van onze bevindingen, stellen wij geen zaken vast die wijzen op verminderde integriteit, een (te) laag integriteitbewustzijn of een verhoogd integriteitrisico ten aanzien van de heer Boland.

6.2 Advies de heer J. Franx

Het gesprek met de heer Franx vond plaats op donderdag 4 februari jl. op het stadskantoor in Naarden. In het kader van deze opdracht, achten wij het navolgende van belang om te vermelden.

In het gesprek gaf de heer Franx blijk zich bewust te zijn van de risico's waar hij als wethouder mee kan worden geconfronteerd, waaronder belangenverstrengeling of de schijn daarvan.

De heer Franx is woonachtig in Enkhuizen en is vooralsnog niet voornemens om in de gemeente Gooise Meren te gaan wonen. De heer Franx heeft van de gemeenteraad ontheffing gekregen van het woonplaatsvereiste.

De heer Franx heeft aan aantal nevenfuncties. Zo heeft hij een eenmanszaak genaamd Jan Franx. Dit betreft een adviesbureau dat gespecialiseerd is in advisering binnen de overheid, mediation bij conflicten tussen overheid en burgers en dagvoorzitterschap. De heer Franx verricht, behalve als dagvoorzitter bij congressen en symposia, gedurende zijn wethouderschap geen activiteiten voor deze onderneming. Deze mededeling heeft hij tevens op de voorpagina van de website van dit adviesbureau geplaatst.

Ook is de heer Franx voorzitter van Stichting Hulpvoorhulpverleners, een stichting die hij heeft opgericht naar aanleiding van de constatering dat agressie en geweld tegen hulpverleners steeds meer toenemen en dat de opvang en nazorg van hulpverleners niet voldoende adequaat zijn geregeld. De heer Franx is tevens voorzitter van de raad van toezicht van het Horizon College, een ROC met 13.000 leerlingen in Alkmaar, Heerhugowaard, Purmerend en Hoorn. Daarnaast is de heer Franx voorzitter van de jury van de West-Friese Ondernemersprijs. De heer Franx stopt volgend jaar met deze functie.

Op basis van onze bevindingen, stellen wij geen zaken vast die wijzen op verminderde integriteit, een (te) laag integriteitbewustzijn of een verhoogd integriteitrisico ten aanzien van de heer Franx.

6.3 Advies mevrouw M.A. van Meerten-Kok

Het gesprek met mevrouw Van Meerten vond plaats op donderdag 4 februari jl. op het gemeentehuis in Naarden. In het kader van deze opdracht, achten wij het navolgende van belang om te vermelden.

Mevrouw Van Meerten bekleedt een aantal nevenfuncties. Zo is zij actief als secretaris bij Stichting Geluiskoffer, een stichting die zich richt op lessen in geluk voor kinderen in het basisonderwijs. Mevrouw Van Meerten heeft een eenmanszaak, genaamd MvM Professional Development. De werkzaamheden voor deze eenmanszaak betreffen met name coachingsactiviteiten, echter, vanwege haar wethouderschap en daarmee het gebrek aan tijd, verricht mevrouw Van Meerten momenteel geen activiteiten voor haar bedrijf. Mevrouw Van Meerten bekleedt tevens de functie van vertrouwenspersoon bij de Gooise Hockey Club (GHC).

Mevrouw Van Meerten is lid van de raad van toezicht van Stichting Goois Erfgoed, een stichting die op haar initiatief is opgericht en ten doel heeft om de gemeente de rol van hoeder van de vestingwerken van Naarden te geven. Besproken is onder meer dat deze stichting subsidies zal aanvragen bij de gemeente Gooise Meren. Gebleken is dat de gemeenteraad bevoegd is tot benoeming van de leden van de raad van toezicht. Hiermee is de functie van mevrouw Van Meerten in zekere zin qualitate qua. Artikel 58 juncto artikel 28 lid 1 Gemeentewet stelt dat het een wethouder niet is toegestaan om deel te nemen aan de stemming over een aangelegenheid waarbij hij of zij als vertegenwoordiger naar civiel recht is betrokken. Zulks is hier niet aan de orde, nu sprake is van een toezichthoudende functie en er geen (juridische) vertegenwoordigingsbevoegdheid bestaat.

De mogelijkheid kan zich echter voordoen dat de belangen van de (private) stichting niet geheel parallel lopen met de (publieke) belangen van de gemeente. In een dergelijke situatie is het naar onze mening zaak om de beide partijen te scheiden door hier nadrukkelijk over te communiceren richting raad en college.

Op basis van onze bevindingen, stellen wij geen zaken vast die wijzen op verminderde integriteit, een (te) laag integriteitbewustzijn of een verhoogd integriteitrisico ten aanzien van mevrouw Van Meerten.

6.4 Advies mevrouw M. Sanderse

Het gesprek met mevrouw Sanderse vond plaats op donderdag 4 februari jl. op het stadskantoor te Naarden. In het kader van deze opdracht, achten wij het navolgende van belang om te vermelden.

Mevrouw Sanderse is lid van de raad van toezicht van Stichting Goois Erfgoed, een stichting die ten doel heeft de vestingwerken van Naarden zo goed mogelijk te beschermen en beheren.

Besproken is onder meer dat deze stichting subsidies zal aanvragen bij de gemeente Gooise Meren. Gebleken is dat de gemeenteraad bevoegd is tot benoeming van de leden van de raad van toezicht. Hiermee is de functie van mevrouw Sanderse in zekere zin qualitate qua. Artikel 58 juncto artikel 28 lid 1 Gemeentewet stelt dat het een wethouder niet is toegestaan om deel te nemen aan de stemming over een aangelegenheid waarbij hij of zij als vertegenwoordiger naar civiel recht is betrokken. Zulks is hier niet aan de orde, nu sprake is van een toezichthoudende functie en er geen (juridische) vertegenwoordigingsbevoegdheid bestaat. De mogelijkheid kan zich echter voordoen dat de belangen van de (private) stichting niet geheel parallel lopen met de (publieke) belangen van de gemeente. In een

dergelijke situatie is het naar onze mening zaak om de beide partijen te scheiden door hier nadrukkelijk over te communiceren richting raad en college.

Naast deze functie in de raad van toezicht, heeft mevrouw Sanderse geen nevenfuncties.

Op basis van onze bevindingen, stellen wij geen zaken vast die wijzen op verminderde integriteit, een (te) laag integriteitbewustzijn of een verhoogd integriteitsrisico ten aanzien van mevrouw Sanderse.

6.5 Advies de heer G. Struik

Het gesprek met de heer Struik vond plaats op donderdag 4 februari jl. op het stadskantoor te Naarden. In het kader van deze opdracht, achten wij het navolgende van belang om te vermelden.

Met de heer Struik is gesproken over de mogelijkheden en onmogelijkheden met betrekking tot zijn nieuwe rol als wethouder. De heer Struik heeft zich bewust getoond van de grenzen van deze rol en zegt ontvankelijk te zijn voor coaching en advies van zijn collega-collegeleden.

De heer Struik vervult geen nevenfuncties. De heer Struik heeft tot aan zijn wethouderschap de functie van docent Economie vervuld aan het Vechtstede College te Weesp, dat onderdeel is van de Gooise Scholen Federatie (GSF). Met deze organisatie heeft de heer Struik een terugkeergarantie afgesproken. Formeel is de heer Struik nog in dienst bij de GSF: gedurende zijn wethouderschap, neemt de heer Struik onbetaald verlof op. Tot zijn aantreden als wethouder was hij daarnaast bestuurslid van de Sint Vitusschool in Bussum.

De echtgenote van de heer Struik is werkzaam als docent aan het Sint Vituscollege in Bussum. Zeker aangezien de heer Struik portefeuillehouder Jeugd en Passend Onderwijs is, is met de heer Struik besproken transparantie te betrachten en een proactieve houding aan te nemen, zodat ook vragen omtrent de eventuele schijn van belangenverstrengeling worden voorkomen. De heer Struik heeft zich hiervan bewust getoond. Het is niet ondenkbaar dat hij bijvoorbeeld als wethouder een gesprekspartner zal zijn voor personen die zijn werkgever GSF vertegenwoordigen. Wij adviseren dat in voorkomende gevallen een collega-wethouder aanschuift bij een dergelijk overleg.

Op basis van onze bevindingen, stellen wij geen zaken vast die wijzen op verminderde integriteit, een (te) laag integriteitbewustzijn of een verhoogd integriteitsrisico ten aanzien van de heer Struik.

7. Algemeen advies

Naast het advies dat wij hebben opgesteld, hechten wij eraan het belang te benadrukken dat het onderwerp integriteit actueel blijft in de organisatie. Bestuurders, directieleden en medewerkers worden blootgesteld aan veel inherente risico's en hebben ook een verantwoordelijkheid naar elkaar in het kader van het bewaken van de integriteit. Een transparante cultuur waar men elkaar scherp houdt en aanspreekt op mogelijke risico's, is dan noodzakelijk.

In alle vijf gesprekken komt naar voren dat de inhoud en status van de bestuurlijke gedragscode nog nadere aandacht verdienen, mogelijk mede ingegeven door de recente start van de nieuwe gemeente. Wij adviseren de wethouders om hiervan nog eens kennis te nemen (zeker uw klassiekers).

Het college van B&W kent een goede mix tussen meer en minder ervaren bestuurders. De ervaring leert dat de rol van wethouder gepaard gaat met andere verwachtingen, in elk geval binnen de organisatie en bijvoorbeeld qua mediabelangstelling, dan een rol als raadslid. Ons advies in dezen is dan ook om elkaar, daar waar nodig, te ondersteunen en te adviseren, om snel vertrouwd te raken met de mores die gepaard gaan met de rol van wethouder en om elkaar, daar waar gewenst, te behoeden voor mogelijke misstappen.

Tot slot adviseren wij wethouders open en transparant te zijn over persoonlijke belangen, zowel privébelangen als zakelijke belangen. In geval dossiers die hun persoonlijke belangen raken onderwerp van

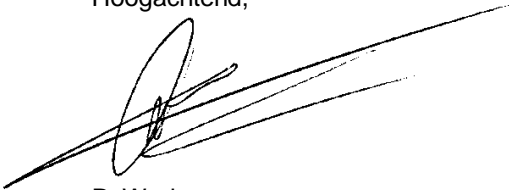
gesprek zijn in het college of de gemeenteraad, adviseren wij de betreffende wethouder zich afzijdig te houden van deelname aan c.q. beïnvloeding van de beraadslaging. Mocht dit zich voordoen, dan adviseren wij daarvan een aantekening te laten maken in de notulen van de betreffende vergadering.

8. Tot slot

Wij vertrouwen erop hiermee aan uw opdracht te hebben voldaan en zijn gaarne bereid tot nadere toelichting.

Het is niet toegestaan deze rapportage . of delen daaruit . voor een ander doel aan te wenden dan de doelstelling van het onderzoek.

Hoogachtend,

P. Werkman
Directeur